

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II
Ніредьгазький Університет (Угорщина)
Державна вища техніко-економічна школа
ім. Броніслава Маркевича в Ярославі (Польща)
Вища школа економіки і менеджменту
в публічному адмініструванні у Братиславі (Словаччина)**

«УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМИ ПРОЦЕСАМИ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ»

*Тези доповідей міжнародної
науково-практичної конференції*

**м. Мукачево, Україна
22-23 березня 2017 р.**

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II
Ніредьгазький Університет (Угорщина)
Державна вища техніко-економічна школа ім. Броніслава Маркевича в
Ярославі (Польща)
Вища школа економіки і менеджменту в публічному адмініструванні у
Братиславі (Словаччина)**

**«УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМИ ПРОЦЕСАМИ:
СУЧАСНІ РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ»**

**«ECONOMIC PROCESSES MANAGEMENT: MODERN
REALIA AND CHALLENGES»**

**ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

22-23 березня 2017 р.

**Мукачево
2017**

**УДК 338.24"312"(063)
ББК 65.050**

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет Вченою радою Мукачівського державного університету (протокол № 17 від 23 березня 2017 р.)

Тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Управління економічними процесами: сучасні реалії і виклики». – Мукачево, 2017. – 407 с.

ISBN 978-617-7495-02-3

У збірнику тез висвітлюються погляди науковців, аспірантів, слухачів магістратури, представників підприємницьких структур на актуальні проблеми розвитку економічної сфери України і світу. Тематика конференції охоплює дослідження особливостей управління економічними процесами в сучасних умовах на рівні світової та національної економіки, регіонів та підприємств.

Матеріали подано в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

**УДК 338.24"312"(063)
ББК 65.050**

Відповідальний за випуск Проскура В.Ф.

ISBN 978-617-7495-02-3

© Мукачівський державний університет, 2017

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ

Базилюк В.Б. Теоретико-методологічні аспекти впливу інституційного середовища на розвиток складних економічних систем	13
Бондарчук Т.Л. Соціальна роль підприємництва (екскурс до історії вітчизняної економіки)	14
Кухарская Н.А. К вопросу об определении понятия «механизм» в экономических процессах	16
Матусевич К.М. Золотий стандарт і англійська політична економія	18
Паулик А.Я., Мартинишин В.В. Теоретичні засади формування механізму стимулювання праці	20
Проскуріна О.І. Форми міжнародних економічних відносин	21
Чернявська Є.І. Державне регулювання економіки: сутність, форми, межі	22

СЕКЦІЯ 2. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Базавлук Н.Г. Інтелектуальні ресурси суспільства як джерело конкурентоспроможності та економічного лідерства країни	25
Богач Л.В. Особливості земельних перетворень в Україні	27
Бойко Я.М. Окремі аспекти зайнятості та безробіття на ринку праці в Україні	28
Болдова А.А., Гончар С.В. Прямі іноземні інвестиції: огляд сучасного стану	30
Братюк В.П. Особливості формування страхового ринку	31
Гапак Н.М. ВВП України: динаміка та тенденції	33
Гнатенко Є.Ю. Кластеризація як інструментів інноваційного розвитку сільськогосподарського виробництва	35
Готра В.В., Ігнатко М.І. Теоретичні основи управління інноваційним розвитком агропромислового виробництва України	37
Журавель Г.П., Журавель Ю.Г. Концептуальні аспекти модернізації національної економіки	39
Коваль С.І. Роль територіального маркетингу в реалізації місцевого самоврядування	41
Ковальчук І.Є. Туризм в Україні: реалії та перспективи	43
Козакевич В.О. Розроблення моделі взаємодії факторів виробництва при вирощуванні осетрових видів риб	45
Кушніренко О.М., Дейнеко О.Т. Система інструментів для захисту вітчизняних виробників в рамках дії торговельних угод	47
Магута О.В. Зміна структури фінансового забезпечення вищої освіти в Україні	49
Медвідь Ю.О. Сутність та роль попереднього інформування в системі митного контролю	51
Морохович В.С., Підлипний Ю.В. Кореляційно-регресійне моделювання розвитку ринку туристичних послуг у Закарпатській області	52
Новохатська А.О., Лазебник Л.Л. Податкове адміністрування і контроль: їх сутність, спільні ознаки та відмінності	54
Рубіш І.І. Спеціальні економічні зони та території пріоритетного розвитку як чинник активізації інвестиційного процесу в Україні	57
Сафонік Н.П. Зарубіжний досвід соціального захисту інвалідів та можливості його застосування в Україні	59
Семененко Т.О. Інфляційне таргетування: реалії вітчизняної економіки	61
Смачило В.В., Халіна В.Ю. Перспективи створення соціального підприємства в Україні	63
Халимон К.О. Економічний механізм державного регулювання сільського	64

господарства України

Черничко Т.В., Черничко С.Ф. Державний борг як одна з економічних загроз розвитку України 66

Шепетило Ю.О. Розвиток агропродовольчого ринку в контексті інтеграції в ЄС 68

СЕКЦІЯ 3. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ

Анталовська О.В. Бар'єри стратегічного управління на вітчизняних підприємствах 71

Бабій І.В. Людський потенціал та капітал підприємства 73

Барнич Я.Я. Роль ринкової сегментації у процесі розробки товарних стратегій 75

Береш О.Й. Управління рекламною діяльністю підприємства - суб'єкта ЗЕД в умовах глобалізації 77

Битківська А.В. Роль аудиторського контролю в умовах застосування процедур відновлення платоспроможності та банкрутства до вітчизняних підприємств 79

Будник Л.А., Михайлишин Н.П. Економічна експертиза маркетингової стратегії підприємства 81

Величко О.В. Забезпеченість сільськогосподарських підприємств виробничим потенціалом 83

Висоцький А.Л., Симак А.В. Діагностування збутового потенціалу підприємства за видами продукції за показником маржинального доходу 85

Волкова М.В. Управління маркетинговою діяльністю підприємства 87

Вороніна А.В., Ніколаєва К.М. Передумови формування стратегії розвитку персоналу організації 88

Гоблик-Маркович Н.М., Федько Г.В. Сучасне управління як засіб ефективної діяльності підприємства готельного господарства 90

Гоголь Т.В. Проблема забезпечення захисту бренду підприємства 92

Грек А.В. Розвиток ресурсно-технічного потенціалу сільськогосподарських підприємств 94

Григорук П.М. Рекомендації щодо оцінювання апостеріорної ефективності маркетингових рішень 96

Гришко В.А., Федусевич Р.-І. В. Теоретичні засади вдосконалення управління інноваційною діяльністю на підприємстві 98

Гуцалюк О.М. Теоретико-методологічне забезпечення розвитку корпоративних інтеграційних процесів 100

Дуда Г.Б. Методи дослідження трудового потенціалу аграрних підприємств 102

Єгупов Ю.А., Єгупова І.М. Класифікаційні ознаки побудови системи планів підприємства 104

Ємельянов О.Ю. Оптимізаційний підхід до оцінювання економічних можливостей підприємств 106

Загородна О.М. Якість продукції як об'єкт маркетингового аналізу 108

Здрилюк В.Б., Лорві І.Ф., Стрижеус Л.В. Формування іміджу підприємства 110

Каменчук І.Ю. Ефективне управління конфліктами на підприємстві 112

Коваль К.В. Чинники формування та використання трудового потенціалу підприємства 114

Комардін Н.С. Особливості проведення дивідендної політики шляхом застосування відповідних моделей. Їхні переваги та недоліки 116

Кравців М.Б. Вплив інноваційно-інвестиційної діяльності на забезпечення економічної стійкості підприємства 118

Кулик М.М., Кулик Т.Р. Напрямки управлінських рішень будівельних організацій на зруйнованих територіях 120

Кучерява М.В. Основні напрями міжнародного регулювання розкриття та представлення корпоративної інформації 121

Кушнір А.І. Чинники впливу на ефективність використання основних фондів 123

вантажних автотранспортних підприємств	
Лесик Л.І. Урахування зовнішнього середовища підприємства при оцінюванні його економічного потенціалу	125
Лесюк А.С. Оцінка рівня рентабельності підприємств в Україні	127
Лизанець А.Г. Інноваційні технології в управлінні персоналом підприємства	128
Лисак В.Ю. Роль творчого потенціалу при оцінці людського капіталу підприємств	130
Лисич В.В., Бала В.В. Прибутковість як запорука розвитку сучасного бізнесу	132
Лопушанський В.І. Особливості первинної публічної пропозиції акцій публічних акціонерних товариств	134
Лясковець О.В. Сучасний стан економічного розвитку підприємства ПрАТ «Запоріжбудмаш» та напрямки покращення його діяльності	135
Ляхович О.О., Антонюк О.Ю. Методичні засади оцінки фінансового стану підприємства	137
Мілашовська О.І., Шутак Ю.Б. Впровадження інновацій як метод удосконалення діяльності ресторану	139
Надточій Я.М. Управління кадровою безпекою як акцент сучасної теорії менеджменту	141
Овод Л.В. Інструменти системи інформаційно-аналітичного забезпечення організаційно-економічного механізму управління амортизаційною політикою підприємства	142
Орлова Н.С., Костюченко А.І. Крос-культурний менеджмент в умовах управління національним господарством	144
Петришин Н.Я., Малиновська Ю.Б. Основні напрями аналізування технологій стратегічного планування на вітчизняних підприємствах	146
Петрушка Т.О. Показники оцінювання ефективності використання ресурсів підприємства як індикатори вибору напрямів реалізації програми з ресурсозбереження	148
Плеханова Т.Є. Роль персоналу в процесі визначення факторів ризику інноваційної діяльності	150
Продан І.О. Інструментарій оцінювання якості обслуговування споживачів	151
Пугачевська К.Й., Машкаринець К.М. Оптимізація управління організаційно-економічним розвитком підприємства	153
Ріщук Л.І. Оцінка ризиків діяльності підприємства як важливий етап процесу ризик-менеджменту	155
Росола У.В. Маркетингова діяльність в умовах кризових явищ	157
Савич О.П. Сучасні маркетингові тренди на світовому ринку автомобілів	158
Сердюк О.С., Трушкіна Н.В. Щодо управління збутовою діяльністю вугледобувних підприємств на засадах державно-приватного партнерства	160
Серединська В.М., Федорович Р.В. Продукція та її функції як об'єкт функціонально-вартісного аналізу	163
Синиця Л.П. Проблематика функціонування підприємств молочної промисловості Вінницької області	165
Скворцов І.Б., Загорецька О.Я., Мельник В.М. Теоретичне дослідження економічних процесів з позицій економіста	167
Спільник І.В. Аналіз в обґрунтуванні товарно-асортиментної політики підприємства	169
Стеблюк Н.Ф., Волосова Є.Р. Аналіз логістичного потенціалу підприємства «АНР ГРУП» та визначення його логістичної стратегії	171
Стеблюк Н.Ф., Копейкіна Є.В. Проблеми розвитку мережевого маркетингу в Україні	172
Сусіденко В.Т., Сусіденко Ю.В. Методи мінімізації фінансових ризиків	174

підприємств

Тарасівська Л.С. Формування засад екологічного менеджменту на прикладі ДТЕК Бурштинська ТЕС	175
Хаустова К.М., Грицу Г.В. Реінжиніринг бізнес-процесів як інструмент реалізації стратегії	177
Ходзицька В.В. Формування системи стратегічного управлінського обліку виробничих підприємств в умовах невизначеності	179
Чумак Л.М. Застосування багатофакторної моделі «Дюпон» для аналізу діяльності ПАТ «Сумське машинобудівне науково-виробниче об'єднання ім. М.В. Фрунзе»	181
Шаркаді К.А. Інновації в сучасній системі менеджменту	183
Шевченко В.С. Імідж керівника як фактор підвищення ефективності діяльності підприємства	185
Юрив Х.В. Сутність та сучасний стан бюджетного відшкодування ПДВ в Івано-Франківській області	186

СЕКЦІЯ 4. РОЗМІЩЕННЯ ПРОДУКТИВНИХ СИЛ ТА РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Pataki Gábor Agrárvallalkozások statisztikai helyzetértékelése Kárpátalja vonatkozásában	188
Resler Dmytro Zadania i perspektywy rozwoju współpracy transgranicznej obwód Zakarpackiego	190
Головко О.М., Горват Е.С. Перспективи розвитку санаторно-курортних комплексів Закарпатської області	192
Грянило А.В., Кузьма В.І. Соціально-економічні основи курортної галузі	194
Дем'ян Я.Ю., Королович О.О. Особливості розвитку аграрного сектору Закарпатської області	196
Дергалюк М.О. Інноваційна інфраструктура як фактор розвитку агропромислових комплексів регіонів	197
Калашнікова Х.І., Панфьоров О.С. Соціально-економічний розвиток територій як складова процесу структурної перебудови економіки	199
Карлова О.А., Склярук Н.І. Економічна природа і функції інфраструктури	201
Микуланинець С.І. Особливості оцінки туристичної привабливості регіону	203
Папп В.В. Роль підприємництва у соціально-економічному розвитку регіонів країни	204
Попело О.В. Методологічні підходи задіяння продуктивних сил регіону в умовах євроінтеграції	206
Пугачевська К.Й. Активізація розвитку регіонів на інноваційній основі	208
Снігова О.Ю. Необхідність формування плану відновлення економіки Донецької і Луганської областей, постраждалих від бойових дій, на засадах неоіндустріалізації	210
Стегней М.І., Максютова-Грешкулич Д.В., Максютова О.В. Регіональні особливості трудових ресурсів України	212
Тульчинський Р.В. Загрози щодо забезпечення економічної безпеки розвитку регіонів	213
Феср О.В. Стан іноземного інвестування в Закарпатській області	215
Цалан М.І. Механізми розвитку в регіональній економіці	216
Чорій М.В., Ільтьо Т.І. Застосування QR - кодування в розвитку туристичної галузі регіону	218
Чучка І.М. Муніципальний маркетинг – як необхідна складова сучасного механізму місцевого самоврядування	220

СЕКЦІЯ 5. ЕКОНОМІЧНА СТАТИСТИКА, ДЕМОГРАФІЯ ТА СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА

Звонар Й.П. Економічна активність населення Закарпатської області в умовах кризи	222
---	-----

Ланченко Є.О. Регулювання соціально-трудо­вих відносин у сільському господарстві	224
Семененко І.М., Семененко М.М. Роль соціальних інститутів у забезпеченні сталого розвитку соціально-економічних систем	226
Трофимов А.В. Аналіз базових функцій систем соціального захисту населення в країнах ЄС	228
Чубірка Г.І. Демографічний стан та міграційний рух Закарпатської області	230
Юрчик Г.М. Сутність та система фінансування соціальної політики	232
СЕКЦІЯ 6. ФІНАНСИ, ГРОШІ ТА КРЕДИТ	
Bacsó Róbert A Kárpátaljai hitelszövetkezetek működésének aktuális problémái	235
Vinska O.Y., Tokar V.V. Agonizing banking system in Ukraine: consequences of so-called stabilization measures	237
Арович М.В. Складові власного капіталу підприємства у вітчизняній та міжнародній практиці	238
Бобух С.О. Сутність державного бюджетування	240
Бондарева О.Г. Грошово-кредитна політика Національного банку України	241
Буряченко А.Є. Фінансові чинники урбанізаційних процесів	243
Гладинець Н.Ю. Тенденції розвитку банківської системи України	244
Ігнатишин М.В. Оцінка якості кредитного портфеля банку як інструмент забезпечення активізації кредитного процесу	246
Конащук Н.Е. Контроль у сфері публічних закупівель	248
Корецька Н.І., Якубовський В.О. Методичний підхід до оцінки стану розвитку еквайрингу	250
Кулікова Є.О. Сучасні виклики пенсійної реформи України	252
Куліченко В.О. Роль програмно-цільового методу в становленні системи управління інноваційними проектами і програмами	254
Кунаєв А.Ю. Оцінка зрілості бізнес-процесів машинобудівного підприємства	255
Лебеда М.О. Оподаткування малого підприємництва в Україні й провідних економічних системах	257
Лендел М.М. Оптимізація грошових потоків на підприємстві	259
Люзович Т.І. Фінансова політика окупованих територій	261
Мазур А.М. Державні запозичення в Україні: стан та прогнозування	262
Малець С.С. Загальні тенденції оподаткування у країнах ЄС	264
Нестерова С.В. Проблеми методології фінансового аналізу при оцінці фінансового стану підприємств	266
Петричко М.М. Напрями реформування податкової політики в Україні	268
Сафонова Л.Д. Ризики казначейського обслуговування видатків бюджету: чинники та шляхи їх мінімізації	270
Сологуб С.І. Нові податки для фізичних осіб – підприємців у 2017 році	272
Сусіденко Ю.В. Методи мінімізації фінансових ризиків підприємств в обліку	273
Татаріна Т.В. Роль посередників в реалізації страхових послуг на ринку страхування життя	275
Тищенко О.І. Реформування обліку операцій банків з цінними паперами в банках України	277
Чвортко Л.А., Кирилюк І.М. Детермінанти розвитку ринку страхування життя в Україні	279
Чисова Є.О. Сучасний стан та розвиток валютного ринку України	281
Чубарь О.Г. Сучасні тенденції розвитку ринку муніципальних цінних паперів в Україні	283
Шевчук О.А. Удосконалення порядку систематизації інформації про доходи для	285

відображення їх у звітності

Шовкун І.А. Фінансові параметри діяльності промисловості як відображення стану інвестиційного клімату 288

СЕКЦІЯ 7. СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО ТА МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Ганькович А.Е. Сучасні реалії та перспективи зовнішньоекономічної діяльності в Закарпатській області 291

Ерфан Є.А. Проблеми розвитку та шляхи удосконалення прикордонної інфраструктури України з сусідніми країнами - членами ЄС 293

Маліновська О.Я., Вапнічна О.А. Сучасний стан інвестиційної співпраці Польщі та України 295

Маліновська О.Я., Джиговська Л.І. Залучення іноземних інвестицій в Україну 296

Медведева І.В. Концепція культури Т. Парсонса 298

Пугачевська К.С. Регулювання імпорту товарів в умовах євроінтеграції 299

Пшик-Ковальська О.О., Мірзосєва Д.Р. Аналізування динаміки статей платіжного балансу України 301

Швайка Л.А. Глобальні виклики сьогодення 303

Юр'єва П.Б. Теоретико-методичні аспекти дослідження територіальної організації зовнішньої торгівлі 304

СЕКЦІЯ 8. ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Білак Г.Г. Екологізація аграрного бізнесу як одна з головних умов виробництва екологічно чистої продукції у Карпатському регіоні 307

Доломина А.В. Раціональне землекористування України 308

Кубатко О.В. Флуктуації та циклічність еколого-економічних показників 311

Маляр Д.М. Сутність, завдання та інструменти екологічного маркетингу регіону 313

Мельник Л.В., Полінчук О.П. Передумови, що стимулюють модернізацію системи обігу з відходами в Україні 315

Михайлюк І.І. Особливості рекреаційного природокористування в Закарпатті 316

Наливайко Н.Я. Альтернативні шляхи переробки деревних відходів 318

Новаковська І.О., Шинкарчук О.О. Проблеми прогнозування міського землекористування столиці України 320

Паулик А.Я. Ресурсозбереження як основа екологізації економіки 322

Рогач С.М. Зарубіжний досвід еколого-орієнтованого механізму регулювання сфери природокористування 324

Сагайдак І.С., Козюра Д.О. Стандарти ISO в системі екологічного менеджменту 326

Стегней М.І., Архангельська А.І. Економічний механізм формування збалансованого природокористування в концепції забезпечення сталого розвитку сільських територій 328

СЕКЦІЯ 9. ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА

Безпалько І.Р. Маркетинговий аудит у забезпеченні економічної безпеки видавничо-поліграфічних підприємств 331

Бігун У.В. Економічні інтереси як основа забезпечення економічної безпеки енергоринку 333

Гегедош К.В., Фозекош М.Л., Ковальчук І.Є. Економічна безпека Закарпатської області в системі міжнародного регіонального співробітництва 335

Дегтяр О.А., Трегуб А.Д. Система забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства 337

Івченко Є.А. Трансформаційний цикл функціонування та розвитку системи 339

економічної безпеки підприємства

Карабанов О.В., Черан Є.М. Стратегічні напрями державного регулювання соціально-економічного захисту аграрного бізнесу України	341
Кухар М.Ф. Вдосконалення нормативно-правового забезпечення економічної безпеки підприємств залізничного транспорту в умовах реформування галузі	343
Кучінка Т.В. Значення індикаторів структурних складових кризових процесів	344
Лінтур І.В., Русин І.В. Забезпечення фінансової безпеки комерційних банків як фактору впливу на фінансову безпеку країни	346
Проскура В.Ф. Економічна безпека: регіональний аспект	348
Рейкін В.С. «Італійський» метод оцінки тіньової економіки	350
Тищенко В.В. Інформаційна безпека банку	352
Шевчук І.А. Шляхи запобігання загрозам фінансової безпеки підприємств	354

СЕКЦІЯ 10. УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЕКТАМИ

Мартишин І.В. Управління бізнес – проектами	356
Рубіш М.А. Інвестиційні проекти в економіці регіону	357
Стрельников Р.М., Батушанський М.А. Соціальна складова інституціональних державних інвестицій	359
Товт Т.Й. Роль бізнес-планування в управлінні проектами	361

СЕКЦІЯ 11. УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

Брюховецкий Я.С. Мотивация конкурентных отношений и инновационного развития экономики	365
Кушнірук В.О. Вплив кадрової політики на конкурентоспроможність підприємства	367
Лизанець А.Г., Котубей Б.В. Конкурентоспроможність транспортного підприємства як об'єкт оцінки та управління	369
Павлов К.В. Узагальнення класифікаційних ознак об'єктів нерухомого майна	371

СЕКЦІЯ 12. МЕНЕДЖМЕНТ В ОСВІТІ

Drachuk YU.Z., Snitko YE.O., Voloshchuk O. On development of intellectual educational potential of ukraine	373
Tomasz Kuk Zarządzanie kompetencjami menadzerskimi w kontekście podejścia coachingowego	374
Csoóri Zsófia Az Eötvös Loránd Tudományegyetem (Budapest) működésének konceptuális alapelvei: pedagógiatörténeti és igazgatási aspektusai	376
Бачинська О.М. Мотивація навчальної діяльності студентів ВНЗ	378
Бистрицька Н.В. Реалізація функцій управління в навчальному закладі	380
Боліла С.Ю., Федорова Т.В. Проектно-орієнтований підхід при вивченні дисциплін управлінського циклу як складова підготовки менеджера	381
Гаврилець О.В., Югас Д.Й. Розвиток посередницьких структур на ринку освітніх послуг	383
Заглинська Л.В. Проблеми модернізації економічної освіти в Україні	385
Лавренова М.В. Інтеграція економічних знань в умовах загальноосвітньої школи	387
Лалак Н.В. Формування у молодших школярів економічних понять на уроках «Я у світі»	389
Мельников А.Ю. Оценка работы преподавателей вуза при помощи методов интеллектуального анализа данных	390
Мочан Т.М. Функції менеджменту освіти як частина управлінського циклу	393
Мрихіна О.Б. Ідентифікація ролі трансферу технологій у контексті розвитку моделей функціонування університетів	395
Піняк І.Л. Освіта як детермінуючий фактор інноваційної економіки	397

Тележинська Н.В. Шляхи стимулювання активності студентів до творчості	399
Товканець Г.В. Вища економічна освіта в Україні: напрями розвитку і удосконалення	401
Товканець О.С. Управлінська компетентність в контексті професійної підготовки менеджерів освіти в європейських країнах	403
Щербан Т.Д., Гоблик В.В., Добош С.Ю. Проблеми професійної підготовки майбутніх економістів	405

формування комунальної власності, розроблено плани земельно-господарського устрою окремих районів, як основний документ для оптимізації і екологізації землекористування, встановлення межі об'єктів водного фонду, природно-заповідного, рекреаційного та історико-культурного призначення, забезпечено подальший розвиток ринку землі.

1. Про генеральну схему планування території України: Закон України від 7 лютого 2002р. № 3059-III// Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 30. – С. 204. 2. Програма використання та охорони земель міста Києва на 2016-2020 рр./ за ред. Л.Я. Новаковського, О.Г. Поліщука. – К.: Аграрна наука, 2016. – 32 с.

УДК330.15:504.062

А.Я. ПАУЛИК

старший викладач

кафедри менеджменту та управління економічними процесами,
Мукачівський державний університет, м. Мукачеве, Україна

РЕСУРСОЗБЕРЕЖЕННЯ ЯК ОСНОВА ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

На сучасному етапі людство вступило в якісно новий етап взаємодії з навколишнім природним середовищем та інакше дивиться і на широкомасштабне використання його ресурсів. Початок радикальної економічної реформи загострив питання про зміну ролі екологічного фактора в розвитку суспільства. При загальній спрямованості державної стратегії переходу на засади сталого розвитку особливої актуальності набуває управління охороною довкілля, раціональним використанням природних ресурсів та безпекою життєдіяльності людини.

Сучасний стан виробничого споживання ресурсів в Україні характеризується їх високими питомими витратами щодо економічно розвинених країн. Дефіцит багатьох видів ресурсів, значне подорожчання імпортованих видів ресурсів, низький рівень використання вторинних ресурсів та відновлюваних джерел енергії в умовах незадовільного екологічного середовища викликає підвищення значущості ресурсозбереження. Створення ефективного економічного механізму ресурсозбереження в є важливим завданням, оскільки він має забезпечити високу ефективність споживання ресурсів як на етапі формування ринкових відносин, так і при повноцінному функціонуванні інститутів економіки.

Під екологізацією виробництва розуміють сукупність усіх видів господарської діяльності, що забезпечують зменшення негативного впливу виробництва й запобігання порушення екологічної рівноваги в природному середовищі [1]. Екологізація суспільного виробництва має кількісну і якісну визначеність, виражена цілісною системою натуральних і вартісних (еколого-економічних) показників.

Пріоритетом ресурсозберігаючої діяльності для кожного окремого підприємства є економічний результат, в той час як підсумковим пріоритетом ресурсозбереження в регіоні стає соціальний аспект розвитку.

Шляхами вирішення проблеми ресурсозбереження, зменшення господарського тиску на природу можуть бути такі заходи:

1) істотне зниження матеріаломісткості виробництва, зменшення витрат сировини на одиницю продукції;

2) зниження енергомісткості виробництва, зменшення витрат електричної та теплової енергії на одиницю продукції;

3) комплексне використання мінерально-сировинних і паливних ресурсів;

4) впровадження ресурсозберігаючої техніки і технології;

5) широке використання в галузях переробної промисловості вторинної сировини та ін.

Серед усієї сукупності можливих заходів економії матеріальних ресурсів слід відокремлювати, насамперед, виробничо-технічні та організаційно-економічні заходи. До виробничо-технічних напрямків відносять заходи, пов'язані з якісною підготовкою сировини до її виробничого споживання; удосконалення конструкції машин, устаткування і виробів; застосування більш економічних видів сировини, палива; комплексне перероблення сировини; застосування маловідходної та безвідходної технології.

До основних організаційно-економічних напрямків економії матеріальних ресурсів відносять такі: удосконалення та підвищення наукового рівня нормування і планування матеріаломісткості продукції; розроблення і впровадження технічно обґрунтованих норм і нормативів витрат матеріальних ресурсів тощо.

Головним напрямком економії матеріальних ресурсів на підприємстві є: збільшення виходу кінцевої продукції з однієї і тієї самої кількості сировини і матеріалів. Це, у свою чергу, залежить від технічного рівня виробництва, рівня кваліфікації, майстерності робітників, що виготовляють продукцію, раціональної організації матеріально-технічного забезпечення, норм витрат і запасів матеріальних ресурсів.

Необхідне також використання нетрадиційних відновлювальних джерел енергії, що дозволяє заощадити звичні види енергії і позитивно впливає на навколишнє середовище. Найбільші резерви підвищення рівня ефективного використання важливих видів матеріальних ресурсів зв'язано з широким застосуванням вторинних ресурсів. Щорічно утворюється близько 700 млн. тон відходів в структурі яких переважає видобувна, паливно-енергетична, металургійна, хімічна промисловість [4]. У перспективі передбачається формування ефективного механізму вторинного споживання ресурсів і залучення у цю сферу іноземних інвестицій.

Комплексний розвиток усіх напрямів ресурсозбереження дасть змогу сформувати нову ідеологію господарювання, що базується на економічному використанні наявної ресурсної бази, оптимальному співвідношенні первинних і вторинних ресурсів та маловідходному виробничому циклі. Практичне відображення екологічності тісно пов'язане, насамперед, з державним регулюванням процесів природокористування. У першу чергу, практичне відображення екологічності регулюється через здійснення процесів природокористування державою. Саме врівноваження процесів обміну між людиною, природою та державою, які впроваджуються через законодавчі та організаційно-технічні рішення, постають на цей час особливо важливою проблемою. Для досягнення збалансованого стану необхідним виступає втручання держави в природно-екологічну сферу. Держава також повинна закласти основи глобального еколого-економічного партнерства між суб'єктами підприємництва та іноземними партнерами заради виживання і подальшого розвитку України [2].

В основу нової екологічної політики уряду України необхідно закладати вимогу обов'язкового й неухильного дотримання екологічної безпеки життєдіяльності людини і природних екосистем на основі екологізації суспільного виробництва.

Основні напрямки екологізації економіки повинні реалізуватись через створення та впровадження нового економічного механізму охорони та раціонального використання природних ресурсів, які передбачають:

- підвищення ефективності фінансово-кредитного механізму природокористування;
- облік та оцінка природо – ресурсного потенціалу та екологічного стану держави;
- екологічне страхування та стимулювання раціонального природокористування;
- створення та функціонування ринку екологічних робіт і послуг.

Виконання цих вимог можна забезпечити тільки за наявності виробничо-господарська діяльність суспільства, що ґрунтуватиметься на науково виваженому еколого-економічному прогнозі розвитку продуктивних сил [3].

Серед принципів якими необхідно керуватись виділяють наступні:

- оптимальне поєднання галузевого та територіального управління природокористуванням та охороною довкілля, переміщення центру ваги й відповідальності за вирішення ресурсо-екологічних проблем на місцеві органи влади, дотримання суб'єктами господарської діяльності екологічних обмежень, нормативів і стандартів;

- суворий контроль за дотриманням вимог екологічного законодавства, раціональне використання ринкових та державних економічних інструментів, адміністративних важелів регулювання екологічних відносин, систем і методів природокористування та охорони природи;

- інтеграція екологічного й економічного підходів до розвитку й розміщення продуктивних сил держави в єдиний еколого-економічний підхід за допомогою прогнозування, планування, проектування й будівництва народногосподарських об'єктів із розробленням і використанням інтегральних еколого-економічних критеріїв, показників, нормативів і стандартів, (сюди також слід віднести вплив інвестиційних процесів).

І.Гахович Н. Стан і проблеми екологізації промислового виробництва / Н. Гахович // Економіка виробництва. – 2008. – №4. – С. 73-81. 2. Сотник І.М. Формування самовідтворювального еколого-економічного механізму управління ресурсозбереженням / І.М. Сотник // Вісник СумДУ. Серія економіка. – 2011. – №1. – С. 5-13. 3. Шахраюк-Онофрей С. І. Природо-економічні та природо-екологічні фактори розвитку і розміщення продуктивних сил: їх вплив на формування економіки регіонів // Науковий вісник БДФА. Економіка науки: зб. наук праць / гол. ред. В. В. Прядко; МФУ, БДФА. – Чер.: Технодрук, 2008. Вип. 3. ч. 1. – С. 74-80. 4. www.ukrstat.gov.ua – офіційний сайт Державного комітету статистики України.

УДК 005.591:504:339.92

С.М. РОГАЧ

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри економіки підприємства ім. проф. І.Н.Романенка,
Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ, Україна

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ЕКОЛОГО-ОРІЄНТОВАНОГО МЕХАНІЗМУ РЕГУЛЮВАННЯ СФЕРИ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Глобальний, інтерсоціальний характер екологічних проблем, їх актуальність об'єктивно потребують налагодження системи співробітництва країн світової спільноти щодо їх вирішення. У таких умовах особливо гостро відчувається необхідність процесу міжнародної інтеграції з метою оптимального регулювання сфери природокористування.

У науковій літературі міжнародні аспекти екологізації природно-ресурсної сфери економіки та визначення шляхів їх імплементації у національну практику господарювання знайшли своє відображення у працях провідних вітчизняних та зарубіжних учених, таких як Л.Абалкін, І.Андрощук, І.Бистряков, В.Голян, Л.Гужеля, А.Жирицький, Н.Зіновчук, І.Кукліна, Є.Лісіцин, Б.Мільнер, Р.Новікова, Р.Перелет, Ю.Розенбаум, Т.Туниця, А.Чухно та ряду інших.

Поряд із цим, сама екологічна ситуація, що склалася в Україні, посуває нашу державу на периферію сучасних цивілізаційних процесів, сприяючи, зокрема, імпорту до нас екологічно небезпечних технологій, продукції та виснажливому використанню природних ресурсів, що обумовлює необхідність подальших досліджень проблем регулювання сфери природокористування з урахуванням позитивного зарубіжного досвіду.

Сьогодні у багатьох країнах світу захист природи та розвиток економіки часто розглядаються як окремі і навіть суперечливі види діяльності. Разом із тим, більшість